

Raadsinformatiememo

Datum dinsdag 7 maart 2023
Ons kenmerk 23.011739
Aan De gemeenteraad en steunfractieleden
Kopie aan
Van
Steller Mariska de Vries
Onderwerp Raadsinformatiememo quickscan financiële rechtmatigheidsverantwoording

Geachte dames en heren,

In december bent u geïnformeerd over de invoering van de financiële rechtmatigheidsverantwoording vanaf boekjaar 2023. Om meer zekerheid te krijgen over dit proces heeft de directie aan het bedrijf Step in Control gevraagd een quickscan uit te voeren. Naast het college is ook de auditcommissie op de hoogte gebracht van de uitkomst door middel van een presentatie door Step in Control tijdens de vergadering van de auditcommissie op 16 februari jl. Middels deze memo informeert het college u over de uitkomsten van de quickscan.

Quickscan

De quickscan geeft antwoord op twee vragen:

1. Wat is de stand van zaken voor de financiële rechtmatigheid én welke stappen moet de gemeenten (nog) zetten om een financiële rechtmatigheidsverantwoording af te kunnen geven?
2. Hoe kan de gemeente Schagen de mogelijkheden die de financiële rechtmatigheid biedt gebruiken om de bedrijfsvoering te versterken, aansluitend op de ontwikkelagenda van Schagen?

Conclusies

We zijn op de goede weg om tot een financiële rechtmatigheidsverantwoording te komen over 2023. Het rapport benoemt drie noodzakelijke stappen om dat te realiseren. Daarnaast bevat het rapport een aantal aanbevelingen om de financiële rechtmatigheidsverantwoording te gebruiken om de bedrijfsvoering te versterken.

Noodzakelijkheden

Het rapport noemt drie noodzakelijkheden:

1. Alle P&C-documenten dienen conform het BBV ingericht te worden.
2. Stel een volledig M&O-beleid, inclusief beheersmaatregelen op.
3. Stel een gegevensgerichte controleaanpak achteraf op én verwerk de controlebevindingen in de financiële rechtmatigheidsverantwoording.

Ad 1: De coördinator P&C is, onder leiding van de teamleider Financiën, verantwoordelijk voor het inrichten van de P&C-documenten. Momenteel worden al aanpassingen gedaan in de jaarrekening 2022 om deze conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) in te richten.

Ad 2: Een van de criteria waar de rechtmatigheidsverantwoording over gaat is misbruik & oneigenlijk gebruik. Momenteel heeft Schagen daar geen beleid voor. De teamleider HR & Communicatie krijgt de opdracht dit beleid op te stellen.

Ad 3: Op dit punt hebben de adviseurs AO/IB onder leiding van de concerncontroller al stappen gezet. De vereisten zijn verwerkt in het controlejaarplan 2023. De financiële rechtmatigheidsverantwoording wordt 1x per jaar opgesteld, als onderdeel van de jaarrekening. Halverwege het jaar ontvangen de directie en het college de controlebevindingen over het eerste half jaar.

Aanbevelingen

Step in Control heeft in het rapport 10 aanbevelingen geformuleerd. De aanbevelingen zijn met name gericht op de vraag hoe Schagen de mogelijkheden die de financiële rechtmatigheid biedt kan gebruiken om de bedrijfsvoering te versterken.

Deze aanbevelingen sluiten aan op onderwerpen van de ontwikkelagenda zoals datagedreven werken en control. Een van de aanbevelingen gaat over het benutten van het (nieuwe) zaaksysteem om procescontroles in te richten. Door het inrichten van procescontroles kan sneller bijgestuurd worden en processen worden verbeterd. Dit sluit aan op de visie op control en het three lines model die op 16 februari aan de auditcommissie zijn gepresenteerd.

Raadsvoorstel

Met het raadsbesluit van maart 2021 heeft de raad, voor de financiële rechtmatigheidsverantwoording, ingestemd met de verantwoordingsgrens van 1% over de totale lasten, inclusief dotaties aan reserves.

Voor de verantwoording betekent dit het volgende:

1. Komt het totaal aan fouten en onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens van 1%, dan neemt het college de afwijkingen op in de rechtmatigheidsverantwoording.
2. De raad heeft ook een rapporteringsgrens van € 100.000 vastgesteld. Afwijkingen boven € 100.000 worden opgenomen in de paragraaf Bedrijfsvoering in de jaarrekening.

Een van de aanbevelingen die Step in Control doet is de verantwoordingsgrens voor de financiële rechtmatigheid in te stellen op 3% in plaats van 1%.

Dit wijkt af van de toleranties die de accountant hanteert, en is als volgt onderbouwd:

1. De accountant beoordeelt vanaf 2023 enkel nog de getrouwheid van de jaarrekening en hanteert hiervoor een tolerantie van 1%. Dit betekent concreet dat de accountant enkel de mogelijke getrouwheidsfouten vindt.
2. De organisatie beoordeelt vanaf 2023 de financiële rechtmatigheid, maar raakt hierbij óók de getrouwheid. Dit betekent dat de organisatie de mogelijke financiële rechtmatigheidsfouten vindt én de mogelijke getrouwheidsfouten.

Het college geeft dus een financiële rechtmatigheidsverantwoording af over rechtmatigheid én getrouwheid, terwijl de accountant enkel de getrouwheid beoordeelt. Doordat bij de interne controles meer aspecten worden getoetst, is het niet meer dan logisch dat de verantwoordingsgrens voor de financiële rechtmatigheidsverantwoording hoger komt te liggen dan de tolerantiegrens van de accountant.

In praktische zin willen we er wel voor blijven zorgen dat de accountant kan steunen op de interne controlewerkzaamheden. Dit realiseren we door in de praktische uitvoering een tolerantie van 1% te hanteren bij onze controles.

Deze ontwikkeling past ook volledig binnen de ontwikkelingen die we in Schagen doormaken en geeft ons de gelegenheid te leren van de geconstateerde bevindingen en hierop de kwaliteit van de processen te verbeteren.

In de vergadering van februari reageerde de auditcommissie positief op dit advies en daarom bieden wij binnenkort een raadsvoorstel aan waarin u gevraagd wordt de verantwoordingsgrens in te stellen op 3% .

Vervolg

Het college en de directie onderschrijven de noodzakelijkheden en nemen de aanbevelingen over. Er zijn verantwoordelijken benoemd voor het realiseren van de noodzakelijkheden en de opvolging van de aanbevelingen. De punten worden door de adviseurs AO/IB opgenomen in de voortgangsbewaking aanbevelingen. Zij rapporteren hier vier keer per jaar over aan de directie, concerncontroller, college, en auditcommissie.

De uitkomsten van het rapport passen bij de organisatieontwikkeling die Schagen heeft ingezet. We willen binnen de ambtelijke organisatie een cultuur creëren die gericht is op het leveren van kwaliteit. En daarnaast willen we als bestuur verantwoording kunnen afleggen over de rechtmatige besteding van de middelen. Door middel van de financiële rechtmatigheidsverantwoording leggen we verantwoording af over de financiële rechtmatigheid van de bestedingen. Onze ambitie is om op termijn ook verantwoording af te kunnen leggen over de doeltreffendheid van beleid en bestedingen.

Het college van burgemeester en wethouders van Schagen,

Mr. A.S.Meijer

M. van Kampen -Nouwen

Gemeentesecretaris

Burgemeester